

**UDSKRIFT AF DOMBOGEN
FOR
GRØNLANDS LANDSRET**

D O M

afsagt af Grønlands Landsret den 31. januar 2022 i ankesag

Sagl.nr. K 285/21

Anklagemyndigheden

mod

T

Født den [...] 1999

Advokat Marie Louise Frederiksen

Qeqqa Kredsret afsagde dom i 1. instans den 12. juli 2021 (kredsrettens sagl.nr. KS-QEQ-394-2021).

Påstande

Anklagemyndigheden har påstået frifindelse.

T har påstået betaling af 34.850 kr. i erstatning, subsidiært erstatning efter et af landsretten skønsmæssigt fastsat beløb, mere subsidiært stadfæstelse af kredsrettens dom.

T har ikke personligt været til stede under ankesagens behandling.

Doms mænd

Sagen har været behandlet med domsmænd.

Landsrettens begrundelse og resultat

Ved Qeqqa Kredsrets dom af 2. juli 2016 blev den erstatningssøgende T frifundet for den rejste tiltalte for røveri, jf. kriminallovens § 112, stk. 1, nr. 1, men i stedet fundet skyldig i tyveri, jf. kriminallovens § 102, hvilket blev stadfæstet af Grønlands Landsret den 26. november 2019. Det fremgår af Grønlands Landsrets dom af 26. november 2019, at det er lagt til grund, at de tiltalte ikke har udøvet vold eller fremsat trusler herom, hverken direkte eller indirekte, hvorfor gerningsindholdet i kriminallovens § 112 ikke er realiseret. På baggrund af karakteren af tyveriet, herunder at der var tale om et groft tyveri begået af tre tiltalte i forening,

og at de tiltalte var maskerede under tyveriet, forhøjede Grønlands Landsret straffen til 30 dages anstaltsanbringelse.

Det lægges til grund, at T blev tilbageholdt den 29. april 2019 indtil den 2. juli 2019, og at frihedsberøvelsen i alt varede 65 dage (begge dage inklusiv). Frihedsberøvelsen har derfor varet væsentligt længere end den idømte anstaltsanbringelse, og T har herefter som udgangspunkt krav på erstatning for uberettiget frihedsberøvelse, jf. retsplejelovens § 486, stk. 2.

Erstatningen kan dog nedsættes eller nægtes, hvis T selv har givet anledning til tilbageholdelsen, jf. retsplejelovens § 486, stk. 3.

Det fremgår af sagen, at T indledningsvis under afhøring den 24. april 2019 nægtede kendskab til sagen. T blev af et vidne umiddelbart identificeret som værende til stede hos medsigtede X1, hvorfor T blev genafhørt senere samme dag den 24. april 2019, hvor han igen nægtede kendskab til sagen. Grønlands Landsret besluttede den 29. april 2019, at T skulle tilbageholdes til den 27. maj 2019, idet der var begrundet mistanke om, at han havde overtrådt kriminallovens bestemmelse om røveri, og fordi der på daværende tidspunkt var mindst en gerningsmand, der ikke var identificeret, hvorfor der var begrundet mistanke om, at T på fri fod ville vanskeliggøre efterforskningen af sagen, navnlig ved at advare andre. Under genafhøring den 3. maj 2019 erkendte T sigtelsen, og var herefter indforstået med fortsat tilbageholdelse indtil der blev afsagt dom i sagen.

Tyveriet blev begået af tre gerningsmænd i forening, der alle var sortklædte, herunder iført sorte handsker, ansigtsmaskering og sorte hætter. Det fremgår af den fremviste video, at de tre gerningsmænd kom løbende ind i butikken, hvorefter den ene gik direkte bag skranken og hen til ekspedienten, der stod ved kassen, imens de to andre gerningsmænd forsvandt længere ind i butikken. Gerningsmanden bag disken tømte kassen for kontanter, hvorefter alle tre gerningsmænd løb ud igen. Den fremviste video er uden lyd, men ekspedienten, vidnet V1, har for Grønlands Landsret den 26. november 2019 forklaret, at den gerningsmand, der kom bag disken, råbte ”hvis du åbner kassen, så sker der ikke noget” og ”Åbn kassen. Skynd dig”, lige da gerningsmændene var kommet ind i butikken, og at hun tænkte, hvad han mon ville gøre ved hende. Efter forklaringerne afgivet for Grønlands Landsret den 26. november 2019, lægger landsretten også til grund, at alle tre gerningsmænd aftalte, at de skulle begå et tyveri i Brugseneeraq, og at de sammen udvalgte det tøj, de ville iklædes under tyveriet, hvorefter de sammen kørte til og fra Brugseneeraq.

Landsretten finder herefter efter en samlet vurdering, at T i forbindelse med tyveriet samt i perioden indtil kredsrettens dom, har udvist en sådan uforsigtighed og mistankepådragende adfærd, at han måtte påregne, at der var en risiko for tilbageholdelse, og at han ligeledes måtte

påregne at der kunne blive tale om en længevarende tilbageholdelse som følge af forholdets objektive omstændigheder, der umiddelbart havde karakter af et røveri. Landsretten finder som følge heraf, at den erstatningssøgende T har udvist en sådan grad af egen skyld, at han ikke har krav på erstatning for tilbageholdelsen, jf. retsplejelovens § 486, stk. 3.

Det forhold, at T blev tiltalt for røveri, men kun fundet skyldig i tyveri, og at han til Grønlands Landsret den 26. november 2019 har forklaret, at han bare gik med strømmen og tænkte ikke så meget over, at det kunne påvirke ekspedienten, at han først begyndte at tænke over det, da han blev ædru, og at han ikke er typen, der begår sådan nogle ting, kan ikke føre til et andet resultat.

THI KENDES FOR RET:

Anklagemyndigheden frifindes.

Statskassen betaler sagens omkostninger.

Daniela Bjarnadottir

DOM

afsagt af Qeqqa Kredsret den 12. juli 2021

Rettens nr. 394/2021

Politiets nr. 55PM-30184-00023-19

Anklagemyndigheden

mod

T

cpr-nummer [...]

Der har medvirket domsmænd ved behandlingen af denne sag.

Indbringelse af erstatningssag jf. Retsplejelovens § 491, stk. 1 er modtaget den 15. marts 2021.

Påstande

Anklagemyndigheden har fremsat påstand om frifindelse.

Den for sagsøger beskikkede forsvarer, advokat, Marie Louise Frederiksen har påstået primært betaling af erstatning på kr. 36.800 subsidiært et for retten besluttet mindre beløb.

Sagens oplysninger

Advokatfirmaet Meinel v/advokat Marie Louise Frederiksen har den 5. december 2019 skrevet følgende til Politimesteren i Grønland:

”Vedr. Anmodning om erstatning for uforholdsmæssig frihedsberøvelse jf. retsplejelovens § 486, stk. 2, politiets j.nr. 5508-97648-00001-19.

På vegne af min klient T, født den [...] 1999, skal jeg herved fremsende anmodning om erstatning i medfør af retsplejelovens § 486, stk. 2. Anmodningen fremsættes på baggrund af den nu afsluttede kriminalsag mod min klient.

Sagsfremstilling

Min klient blev den 24. april 2019 tilbageholdt og sigtet for røveri, begået den 23. April 2019. Min klient blev løsladt af Qeqqata Kredsret den 25. april 2019. Beslutningen blev kæret af Anklagemyndigheden og Landsretten ændrede herefter Kredsretten beslutning, hvorefter min klient blev frihedsberøvet på ny. Min klient blev anholdt og tilbageholdt den 29. april 2019, og blev løsladt i forbindelse med Kredsrettens behandling af kriminalsagen den 2. juli 2019.

Den 26. november 2019 blev sagen domsforhandlet i Landsretten, som stadfæstede Kredsrettens dom for så vidt angår skyldspørgsmålet. For så vidt angår foranstaltningen fandt Landsretten, at foranstaltningen skulle fastsættes til anstaltsanbringelse i 30 dage.

Bemærkninger

Under henvisning til retsplejelovens § 486, stk. 2 er det min opfattelse, at min klient har krav på erstatning, da tilbageholdelsen ikke står i rimeligt forhold til forfølgningen.

Ifølge Rigsadvokatmeddelelsen af 2019 fastsættes erstatningen til 850 kr. pr. påbegyndt døgn, der følger efter det første døgn at tilbageholdelsen. Det er min opfattelse at erstatningen skal fastsættes under henvisning hertil for i alt 34 døgn (fra den 29. april til 2. juli 2019 – fratrukket de idømte 30 dage.)

For så vidt angår advokatsalær fremgår det af Rigsadvokatmeddelelsen, at salær for fremsættelse af erstatningskravet fastsættes til 1.755 kr. i ukomplicerede sager. Under henvisning til de vejledende takster i Grønland anmodes der om at salæret fastsættes til grund taksten; 1.740 kr.”

Politimesteren i Grønland tilskrev advokatfirmaet Meinel att. Advokat Marie Louise Frederiksen den 17. april 2020

”Afgørelse vedrørende erstatning til T jeres j.nr. 13645

Jeg har nu afsluttet behandlingen af det krav om erstatning på 28.900 kr. for uberettiget tilbageholdelse, som du har fremsat på vegne af din klient, T.

Jeg kan meddele, at jeg ikke har fundet grundlag for at yde din klient erstatning, idet jeg finder, at din klient har udvist egen skyld, jf. retsplejelovens § 486, stk. 3.

Begrundelse

I sager hvor frihedsberøvelse er anvendt under strafforfølgning, og som ikke er endt med påtaleopgivelse eller frifindelse, kan der ydes erstatning, såfremt den under sagen anvendte frihedsberøvelse ikke står i rimeligt forhold til straffeforfølgningens udfald, eller hvor det af særlig grund findes rimeligt jf. retsplejelovens § 486, stk. 2.

Af bemærkninger tildelt tilsvarende bestemmelse i den danske retsplejelovs § 1018a, stk. 2 (FT 1977-78, Tillæg A, spalte 2400-2401) fremgår, at det er en forudsætning for erstatning efter bestemmelsen, at der kan påvises et klart misforhold mellem på den ene side det processuelle indgreb og på den anden side sagen karakter og det på sigtede forhold.

Jeg har ved min gennemgang af sagen fundet, at der foreligger et sådant klart misforhold mellem det i sagen anvendte straffeprocessuelle indgreb, og strafforfølgningen, at der er grundlag for at yde erstatning herfor.

Det følger imidlertid af retsplejelovens § 486, stk. 3, at erstatning kan nægtes, hvis den sigtede selv har givet anledning til anholdelsen eller tilbageholdelsen.

Det fremgår af sagen, at din klient den 29. april 2019 blev tilbageholdt og var fortsat tilbageholdt indtil den 2. juli 2019. Din klient var sigtet for røveri i forening efter kriminallovens § 112. Din klient blev løsladt i forbindelse med Kredsrettens behandling af sagen den 2. juli 2019. Den 26. november 2019 blev din klient idømt 30 dages anstaltsanbringelse for tyveri efter kriminallovens § 102.

Jeg har ved min afgørelse lagt vægt på, at det fremgår af sagen, at T, i forbindelse Grønlands Landsret behandling af sagen, bl.a. forklarede, at han sammen med X1 og X2 planlagde at stjæle fra Brugseneraq. T forklarede endvidere i Landsretten, at de alle prøvede forskellige tøj de skulle have på under tyveriet og at han selv iførte sig handsker, maske og en slags tørklæde. T gik i butikken han for at hente øl og X1 gik hen til ekspedienten bag kassen og bad hende åbne kassen. X1 forklarede i Landsretten, at *"han havde godt overvejet, hvad hans maskering ville gøre ved ekspedienten, og han kan godt forså, at hun blev bange"* ligesom han i kredsretten forklarede, at han anser sin handling som værende grov. T forklarede i Landsretten, da han blev spurgt om, hvordan maskeringen kunne påvirke ekspedienten, at det først var da han blev ædru han begyndte at tænke over det og at det var ubehageligt.

Jeg har yderligere lagt vægt på, at selvom Landsretten frifinder de tiltalte for røveri, lægges det til grund, at de tiltalte var maskerede, at de kom løbende ind i butikken i forening, og at deres handlemåde i sig selv var egnet til at skræmme kasseekspedienten, Da de tiltalte ikke udøvede vold eller fremsatte trusler herom blev de alle dømt for tyveri.

På baggrund af ovenstående må det, for din klient, anses for at have været en påregnelig følge af adfærden, at han blev frihedsberøvet.

På baggrund af ovenstående finder jeg herefter, at din klient, T, i forbindelse med tyveriet har udvist sådan en grad af egen skyld, at erstatning for uberettiget tilbageholdelse bør nægtes i medfør af retsplejelovens § 486, stk. 3

Sagsforløb

Der indgik den 23. april 2019 en anmeldelse til Politiet i Sisimiut. Ifølge anmeldelsesrapporten vedrørte sagen et røveri udøvet af 3 mænd i Brugseneraq.

Den 24. april blev din klient, T, anholdt og afhørt til sagen. Han blev dagen efter fremstillet i Qeqqata Kredsret med en begæring om tilbageholdelse, hvor han blev løsladt af kredsretten.

Løsladelsen blev kæret til Grønlands Landsret, som den 29. april 2019 ændrede kredsrettens beslutning. T blev herefter tilbageholdt og forblev tilbageholdt indtil den 2. juli 2019, hvor kredsretten, efter behandling af sagen, løslod ham.

Kriminal sagen blev endeligt afsluttet ved Grønlands Landsrets dom af den 25. november 2019.

I brev af 5. december 2019, der blev modtaget via mail den samme dag hos Grønlands Politi, fremsatte du krav om erstatning for uberettiget tilbageholdelse op vegne af din klient, T.

Retsgrundlag

Min afgørelse er truffet efter reglerne i retsplejelovens § 486, stk. 2 og stk. 3.

Klagevejledning

Du kan klage over min afgørelse til Rigsadvokaten efter retsplejelovens § 490. Fristen for at klage er 4 uger fra min afgørelse. Klagen bedes af praktiske grund sendt her til Politimesteren i Grønland, hvorefter klagen og sagen sendes til Rigsadvokaten. Ønsker du at indbringe kravet for retten, skal du udnytte klageadgangen gen efter retsplejelovens § 491.

Med venlig hilsen

Morten Nielsen

Line Thornberg
Anklagerfuldmægtig”

Skrivelse fra advokatfælleskabet Meinel Frederiksen af den 13. maj 2020 j.nr. 1229

Rigsadvokaten
Frederiksholm kanal 16
1220 København K.

”Vedr. Klage over afgørelse truffet af Politimesteren i Grønland vedrørende erstatning til Ejner T efter retsplejelovens § 490, politiets j.nr. 55pm.30184-00023-19

Sagsfremstilling

T blev den 24. april 2019 tilbageholdt og sigtet for røveri, begået den 23. april 2019. Han blev løsladt af Qeqqata Kredsret den 25. april 2019. Beslutningen blev kæret af Anklagemyndigheden og Landsretten ændrede herefter Kredsrettens beslutning, hvorfor T blev frihedsberøvet på ny.

Min var således tilbageholdt fra den 29. april 2019 indtil den 2. juli 2019, hvor han i forbindelse med Kredsrettens behandling af sagen blev løsladt. I Landsretten blev min klient frifundet for røveri, men alene dømt for tyveri og idømt 30 dages anstaltsanbringelse for tyveri efter kriminallovens § 102.

Bemærkninger

Under henvisning til retsplejelovens § 486, stk. 2, er det fortsat min opfattelse, at T har krav på erstatning, da tilbageholdelsen ikke står i rimeligt forhold til den idømt foranstaltning.

Min klient blev endelig frifundet for røveri ve Landsrettens behandling af sagen den 26. november 2019. Uanset at han var tilbageholdt på baggrund af en mistanke om røveri, kan Anklagemyndighedens vurdering og tiltale ikke begrunde en frifindelse for den nedlagt erstatningspåstand. Det af

Anklagemyndigheden anførte, at min klient selv har givet anledning til anholdelsen eller tilbageholdelsen, kan ikke føre til en anden vurdering, idet han er blevet endeligt frifundet fra røveriltalen. Såfremt der alene skulle tages stilling til Anklagemyndighedens tiltale, ville retsplejelovens § 486 alene var en illusion for den tiltaltes mulighed for erstatning. Politimesteren vurdering kan ikke træde i stedet for en domstolsbehandling af tiltalen ved at henvise til den tiltaltes egen skyld.

Under henvisning til retsplejeloven kan politiet under visse betingelser tilbageholde en sigtet som er mistænkt for et kriminel forhold, Retten træffer på baggrund af politiets sigtelse og bevisførelse afgørelse om tilbageholdelse i længere tid end 24 timer, men denne afgørelse – eller bevisførelse – kan ikke sidestilles med tiltalte egen skyld. De konkrete omstændigheder i nærværende sag kan ikke føre til en anden vurdering. Det af Politimesteren anførte, vil således medføre, at mistænkt kan tilbageholdes på ubestemt tid, hvis blot det i den indledende fase kan anses for bevist, at der er begået et kriminelt forhold for hvilket der kan ske tilbageholdelse.

Under henvisning til ovenstående, jf. retsplejelovens § 486, stk. 2, skal der tilkendes min klient erstatning i overensstemmelse med Rigsadvokatmeddelelsen af 2019 med kr. 850 pr. påbegyndt døgn for i alt 34 døgn.

Nuuk, den 13. maj 2020

Marie Louise Frederiksen
Advokat.”

Skrivelse fra Rigsadvokaten af den 10. juli 2020

”Advokat Marie Louise Frederiksen
Issortarfimmut [...]]
Postboks 861
3900 Nuuk
Grønland

Ikke erstatning for frihedsberøvelse – vedr. j.nr. 1229.

Du har klager over afgørelse, der er truffet af Politimesteren i Grønland den 17. april 2020, om at nægte erstatning i T.

Jeg har besluttet ikke at ændre politimesterens afgørelse. Det betyder, at din klient ikke kan få erstatning for uberettiget frihedsberøvelse.

Begrundelse

Jeg er enig i politimesterens begrundelse for at nægte erstatning. Jeg kan derfor henvise til begrundelsen i politimesterens afgørelse. Det i klage anførte kan ikke føre til et andet resultat. Anvendelsen af reglerne i den grønlandske retsplejelov § 486, stk. 2 og stk. 3. sammenholdt med forhold, der indgår i vurderingen, er i overensstemmelse med fast praksis.

Sagens forløb

- I afgørelse af 17. april 2020 nægtede politimesteren at yde erstatning.
- I brev af 13. maj 2020 har du klaget over afgørelsen.
- Den 18. juni 2020 har politimesteren sendt sagen til mig sammen med en udtalelse. Politimesteren har henholdt sig til sin afgørelse. Der er ikke kommet nye væsentlig oplysninger frem af betydning for sagen.

Lovgrundlag

Min afgørelse er truffet efter reglerne i den grønlandske retsplejelov § 486. stk. 2 og stk. 3.

Mulighed for at klage mv.

Min afgørelse er endelig. Din klient kan derfor ikke klage over den jf. den grønlandske retsplejelov § 490, stk. 3.

Din klient kan anmode om, at retten tager stilling til erstatningskravet. Hvis din klient ønsker, at retten tager stilling til kravet, skal du oplyse dette til politimesteren i Grønland senest to måneder efter, at du har modtaget denne afgørelse. Det står i den grønlandsk retsplejelov § 491, stk. 1.

Hvis du har spørgsmål til min afgørelse, er du velkommen til at kontakte Morten Boesgaard.

Med venlig hilsen

Charlotte Edholm Mortensen
Senioranklager.”

Mailskrivelse fra advokat Marie Louise Frederiksen til Politimesteren i Grønland af den 10. august 2020 fremgår følgende:

”Til Politimesteren i Grønland

Under henvisning til retsplejelovens § 491, stk. 1 og Rigsadvokatens afgørelse i sag RA-2020-3100103-3 skal jeg på vegne af min klient, T, anmode om at erstatningskravet indbringes for retten.

Jeg skal samtidigt anmode om at beskikkes for T i forbindelse med sagens behandling.

Bekræft venligt modtagelse af nærværende, og sagen fremsendelse til Retten

Med venlig hilsen

Marie Louise Frederiksen
Advokat.”

Dokumenter**Sagsbehandlingstid**

Anmodning om berømmelse af erstatningssagen modtaget Qeqqata Kredsret den 5. marts 2021

Retten's begrundelse og afgørelse

Det er ubestridt mellem begge parter at T har været frihedsberøvet i 34 dage længere end den i sagen afsagte foranstaltning, ligesom der ikke foreligger tvist om den afsagte dom i sagen.

Ved Qeqqata Kredsret dom af den 2. juli 2019 blev T frifundet for kriminallovens § 112 – røveri, men blev dømt for kriminallovens § 102 – tyveri og idømt bøde.

Ved Grønlands Landsret dom af sagen den 26. november 2019 stadfæstes Kredsretten dom men foranstaltningen ændres til anbringelse i anstalt i 30 dage med den begrundelse at der var tale om et groft tyveri begået af tre tiltalte i forening.

Eftersom at T har været frihedsberøvet i 34 dage og han ved Grønlands Landsretsdom er idømt anbringelse i anstalt i 30 dage, er T som udgangspunkt krav på erstatning jf. Retsplejelovens § 486, stk. 1.

Efter Retsplejelovens § 486, stk. 3 kan erstatning dog nedsættes eller nægtes, hvis han selv har givet anledning til frihedsberøvelsen.

Den alvorlige sigtelse for røveri, frihedsberøvelse og hertil senere dom for tyveri, kan ikke i sig selv føre til en fravigelse af udgangspunktet om fuld erstatning.

Efter oplysninger om de omstændigheder, hvorunder tyveriet fandt sted, finder retten imidlertid, at T herved selv har givet anledning til frihedsberøvelsen i et sådant omfang, at erstatningen bør nedsættes til halvdelen.

Ved udregning af erstatningsbeløbet har retten lagt de takter der foreligger af Rigsadvokatens meddelelse for straffeprocessuelle indgreb foretaget i 2019 til grund.

Efter retsplejelovens § 480, stk. 1 betaler statskassen sagens omkostninger.

Thi kendes for ret:

Statskassen skal til T betale 17.425,00 med procesrente fra den 5. december 2019.

Statskassen betaler sagens omkostninger.

Ib Lennert Olsen
Kredsdommer